

SYLLABUS I LËNDËS

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti i Edukimit
Titulli i lëndës:	Edukimi mjedisor
Niveli:	BSc
Statusi lëndës:	Obligative
Viti i studimeve:	III
Numri i orëve në javë:	2+1
Vlera në kredi – ECTS:	5
Koha / lokacioni:	
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof. asc. Dr. Zeqir Veselaj, Asistent; Msc. Zenel Krasniqi
Detajet kontaktuese:	Tel. 038 229021 E mail: Zeqir.veselaj@uni-pr.edu ze.krasniqi@hotmail.com
Përshkrimi i lëndës	Kursi është ka qëllim kryesor që të pajisë studentin-mësimdhënësi të ardhshëm me njohuritë e nevojshme shkencore mbi mjedisin, raportin e njeriut e qenieve të gjalla me të dhe rolin e edukimit dhe vetëdijësimin për ruajtjen e mjedisit.
Qëllimet e lëndës:	Me kursin studentët do të fitojnë njohuritë bazë bashkëkohore shkencore mbi: <ul style="list-style-type: none"> - mjedisin dhe edukimin mjedisor: historiku dhe parimet, - biosferën si tërësi ku zhvillohet jeta, funksionimin, organizimin dhe proceset kryesore që ndodhin në të, - edukimin mbi konceptet si ndotja, ndotësi, pasojat e ndotjes; edukimin mbi mjedisin dhe komponentet e tij: uji, ajri, toka dhe biodiversiteti; - edukimin mbi aktivitetet kryesore me ndikim në mjedis, - edukimin mbi presionet në mjedis dhe problemet globale mjedisore; - edukimin mbi mekanizmat global, evropian dhe nacionale për mbrojtjen e mjedisit; - mjedisin e vendit tonë dhe problemet kryesore të tij masat ligjore dhe edukative, - edukimin mbi zhvillimin e qëndrueshëm.

Rezultatet e pritura të nxënies:	<p>Pas kompletimit të kursit studenti do të jetë në gjendje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të kuptoj konceptet kryesore të bioferës dhe mjedisit si: mjedisi, ndotja, ndotësit, burimet, zhvillimi i qëndrueshëm etj. - të përcaktoj komponentet kryesore mjedisore (ujë, ajër, tokë dheu dhe biodiversiteti) me kompleksitetin dhe ndërvarësinë e tyre nga një-tjetri; - të identifikoj dhe vlerësoj ndikimet dhe presionet kryesore në mjedisin jetësor ku jetojmë, - të njeh dhe interpretoj sfidat globale mjedisore si: ngrohja globale dhe ndryshimet klimatike, hollimin e ozonit, acidifikimin, ndotjen e oqeanit botëror etj., - të përcaktoj mekanizmat kryesor globalë, evropian dhe nacional për mbrojtjen e mjedisit dhe edukimin mjedisor; - të aplikoj metodat, teknikat, materialet, metodat e vlerësimit për edukimin mjedisor - të analizoj mjedisin lokal ku jeton, problemet dhe promovoj metodat për zgjidhjen e tyre. 		
Kontributi në ngarkesën e studentit (gjë që duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsejt
Ligjërata	2	15	30
Ushtrime teorike/laboratorike	1	15	15
Punë praktike			
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	1	15	15
Ushtrime në teren	1	15	15
Kollokfiime, seminare	3	2	6
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë/shtëpi)	2	15	30
Përgaditja përfundimtare për provim	1	15	15
Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuiz,provim final)	1	15	15
Projektet, prezentimet ,etj	1	1	1
Totali			142
Metodologjia e mësimdhënies:	<p>Ligjërata bashkë-biseduese, përcjellë me prezantime problemore të problemeve mjedisore dhe punën praktike në terren. Detyra individuale dhe grupore.</p> <p>Prezantime audiovizuale për diskutim në klasë.</p> <p>Vizitë me student në një nga pikat e ndotjes dhe në një ngazonat e mbrojtura natyrore të Kosovës.</p>		
Metodat e vlerësimit:	<p>Vlerësim formativ përfshin disa faza të vlerësimit:</p> <p>Vlerësimi i parë intermedier-----15%</p> <p>Vlerësimi i dytë intermedier-----15%</p> <p>Vlerësimi i punës praktike -----10%</p> <p>Portfolio e studentit-----10%</p> <p>Detyra seminarike individuale/grupore-----5%</p> <p>Angazhimi në klasë-----5%</p> <p>Testi final-----40%</p>		

		Pikët (%) Nota
		95 -100----- 10
		85 – 94----- 9
		75 – 84----- 8
		65 – 74----- 7
		55 – 64----- 6
<p>Sqarim: Vlerësimet intermediere- Vlerësimi i parë intermedier mbahet pas javës së 5 të ligjëratave. Vlerësimi i dytë intermedier mbahet pas javës së 10 të ligjëratave. Nëse studenti humb dy (2) vlerësimet intermediere dhe pjesën praktike e humb të drejtën e hyrjes në provim për vitin akademik përkatës. Detyra seminarike në formë projekti dorëzohet në fund të semestrit për vlerësim nga mësimmshënësit e lëndës. Pjesa praktike e provimit është pjesë e vlerësimit final (me pikë) dhe parakusht që studenti t'i nënshtrohet provimit teorik te mësimmshënësi i lëndës. Portfolio e studentit- përfshin materialet e kursit të studentit në dosje: ligjëratat, prezantimet Power Point, fletoren e punës në ligjëratë, fletoren e punës së pjesës praktike, punët seminarike e individuale dhe çdo elemente tjetër të realizuar nga studentit në realizimin e kursit. Angazhimi në klasë: secili student do të vlerësohet deri 5 pikë gjatë ligjëratave sipas angazhimit dhe aktivitetit në klasë. Pikët nga pjesa formative e vlerësimit (vlerësimet intermediere, projekti dhe praktika) vlejné vetëm brenda tri (3) afateve të provimit. Plagjiatura dhe kopjimi gjatë fazave të vlerësimit do të sanksionohet sipas dispozitave të Statutit të UP-së dhe Rregullores së studimeve të Fakultetit.</p>		
Literatura		
Literatura bazë:	- Veselaj Z.: Njeriu dhe mjedisi jetësor, Dispencë me ligjëratat të autorizuara.	
Literatura shtesë:	- Grup autorësh (2010) “Paketa e Gjellbër” për Kosovën, REC Zyra në Kosovë - Dollma M. (2013), “Ekologjia humane” SHB Marin Barleti, Tiranë - Ramadani I. (2011) “Mjedisi jetësor roli i njeriut, sfidat dhe perspektiva”, SHB Vatra, Prishtinë	
Plani i dizajnuar i mësimit:		

Java	Ligjerata që do të zhvillohet
Java e parë:	Toka si ekosistem: biosfera dhe ekologjia. Konceptet e organizimit të biosferës, proceset kryesore. Ekologjia si shkencë dhe mjedisi
Java e dytë:	Mjedisi dhe ndotja e tij. Ndotja dhe ndotësit. Lirimi i ndotësve në mjedis, futja e tyre në organizëm, shpërndarja dhe pasojat e tyre.
Java e tretë:	Edukimi mbi përbërësit e mjedisit: Atmosfera. Ajri, përbërja e tij natyrore. Ndotja dhe ndotësit primar dhe sekondar të ajrit. Burimet e ndotjes së ajrit të jashtëm dhe të brendshëm. Pasoja e ndotjes së ajrit dhe sëmundjet.
Java e katërt:	Edukimi mbi përbërësit e mjedisit: Hidrosfera. Uji- substancë e jetës. Ndotja fizike, kimike dhe biologjike e ujit dhe ndotësit. Ujërat e zeza dhe trajtimi i tyre. Pasoja e ndotjes së ujit dhe sëmundjet.
Java e pestë:	Edukimi mbi përbërësit e mjedisit: Litosfera. Dheu dhe përbërja e tij. Funkcionet kryesore. Degradimi dhe ndotja e tokës. Pasoja e ndotjes dhe degradimit.
Java e gjashtë:	Edukimi mbi përbërësit e mjedisit: Biodiversiteti. Konceptet kryesore dhe nivelet e organizimit të biodiversitetit. Dobitë dhe përfitimet nga biodiversiteti. Dëmtimi i biodiversitetit dhe faktorët. Zonat e mbrojtura natyrore
Java e shtatë:	Mjedisi dhe sfidat globale për njerzimin: Ndryshimet klimatike dhe ngrohja globale. Varfërimi i shtresës së ozonit. Acidifikimi dhe shirat acidike. Ndotja e detit botëror.
Java e tetë:	Edukimi mbi presionet kryesore mbi mjedisin: Mbeturinat- gjenerimi dhe administrimi. Kimikatet dhe kimizimi i jetës moderne. Urbanizmi dhe njeriu. Zhurma dhe jeta jonë.

<i>Java e nëntë:</i>	Mjedisi dhe sektorët zhvillimor me ndikim në mjedis: Energjetika, industria dhe transporti, bujqësia, pylltaria dhe turizmi
<i>Java e dhjetë:</i>	Edukimi për zhvillim të qëndrueshëm dhe gjurma ekologjike- kufiri i qëndrueshmërisë së planetit
<i>Java e njëmbëdhjetë:</i>	Konventat ndërkombëtare për mbrojtjen e mjedisit dhe sfidat
<i>Java e dymbëdhjetë:</i>	Mjedisi dhe edukimi mjedisor në Bashkimin Evropian
<i>Java e trembëdhjetë:</i>	Situata e mjedisit dhe edukimit mjedisor në Kosovë
<i>Java e katërbëdhjetë:</i>	Edukimi mjedisor: historiku dhe zhvillimet kryesore sot në botë. Edukimi për, mbi dhe në mjedisin jetësor.
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	Edukimi mjedisor metodologjitë, burimet dhe vlerësimet.

Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes:

Vijimi i rregullt në ligjërata dhe ushtrime është i obliguar dhe kushtëzohet me hyrje në provim. Nëse humben 30% e ligjëratave pa ndonjë arsye të qëndrueshme, studenti e humb të drejtën e hyrjes në provim sipas dispozitave të Statutit të UP-së.

Rregullat e mirësjelljes: mbajtja e qetësisë në procesin mësimor, shkyçja e telefonave celular, hyrja në sallë me kohë, etj.